

GAZETA LWOWSKA

DZIENNIK DLA DYSTRYKTU GALICYJSKIEGO

Nr. 19 — Rok 133 (4)

Niedziela, 23 — poniedziałek, 24 stycznia 1944 r.

DZIŚ: Zaślub. NMP.
JUTRO: Tymoteusza

Uznanie pretensyj sowieckich samobójstwem narodu polskiego

GENEWA, 22. 1. Odmowne stanowisko Moskwy wobec londyńskich Polaków do tego stopnia wpłynęło na przygnębienie wzmożonego przez szereg dni optymizmu w Londynie, że prasa londyńska z 18 stycznia daje zgodnie wyraz swego wielkiego rozczarowania z tego powodu i podkreśla, że po rozmowach teherańskich nigdy czegoś podobnego nie spodziewano się. Charakterystycznym sam dla siebie jest fakt, jak pisze „Times“, że urzędowe koła londyńskie w pierwszych godzinach po otrzymaniu oświadczenia sowieckiego okryły się zupełnym milczeniem, mimo że przy poprzednich podobnych okazjach zawsze umiały znaleźć jakieś słowa otuchy.

„Wciąż jeszcze brak pomostu do porozumienia” — takim tytułem zaopatruje „Daily Telegraph” swój artykuł wstępny, w którym m. i. stwierdza, że „wielkie oświadczenie sowieckie w dalszym ciągu skomplikowało sytuację.

Londyńscy Polacy znaleźli się obecnie „wobec ciernistego dylematu”. Dziennik mówi następnie o rysie we froncie alianckim i wyraża przekonanie, że należy ubolewać z powodu widowska, jakim jest niemożność porozumienia się sił alianckich.

Organ Labour Party „Daily Mail” nazywa odpowiedź Moskwy nie tylko rozczarowującą ale i tajemniczą. Po Teheranie i Kairze — pisze „News Chronicle” — wszyscy spodziewali się, że dobre stosunki pomiędzy Aliantami zostały postawione na silnej podstawie rzeczywistego i trwałego porozumienia. Na nieszczęście jednak od tego czasu zaszedł szereg nieoczekiwanych wydarzeń, które skłoniły świat do postawienia pytania, czy narody alianckie rzeczywiście są tak zjednoczone jak się to mówi.

Tymczasem nowe zaipokojenie spowodowało doniesienie „Prawdy” o rzekomych rozmowach w sprawie pokoju. „Alianci muszą zwiesić głowy pełni zawstyżenia, że w tej chwili jeszcze dają się przeciwnikowi takie szanse”. Sowiety powinny przeciw zrozumieć, że opublikowanie takiej wiadomości w żadnym razie nie dopomaga do wzmocnienia solidarności alianckiej.

„Rosja sowiecka zatrząskuje drzwiami”, takim tytułem zaopatruje „Daily Mail” komentarz swego dyplomatycznego korespondenta, w którym tenże stwierdza, iż rząd brytyjski ma wszelkie powody, aby odczuć zaskoczenie z powodu niespodziewanego obrotu spraw w polsko-sowieckim konflikcie.

GENEWA, 22. 1. — Dobrze poinformowane koła dyplomatyczne rozszerzają wiadomość kolportowaną obecnie w kołach emigracji polskiej w Londynie. Zgodnie z tą wiadomością podjął podobno pewien przedstawiciel emigracji polskiej kroki dyplomatyczne w Waszyngtonie. Akcja ta nastąpiła z upoważnienia londyńskiego rządu emigracyjnego.

Wzywa się nią rząd amerykański, by z natychmiastową mocą obowiązującą zaprzestął dostaw materiału wojennego dla Z. S. R. w

romach t. zw. ustawy lombardowej, ponieważ zachowanie się Moskwy w odniesieniu do polskiego rządu emigracyjnego stanowi akt wrogi przeciwko Aliantom.

Natychmiastowe zaprzestanie dostaw amerykańskich dla Unii Sowieckiej z pewnością wpłynie na to, że Sowietci zmuszeni będą do ustępstwa w kwestii granic polsko-sowieckich.

Dotąd nie wiadomo o wyniku tych zabiegów emigracji polskiej w Waszyngtonie. Amerykański departament stanu dotychczas nie udzielił żadnej odpowiedzi.

* * *

SZTOKHOLM, 22. 1. — Agencja Reuter donosi z Waszyngtonu: Sekretarz stanu Cordell Hull oświadczył we środę, że nie otrzymał jeszcze żadnej odpowiedzi na propozycje pośrednictwa Stanów Zjednoczonych w kwestii spornej polsko-rosyjskiej.

GENEWA, 22. 1. — Dziennik angielski „Glasgow Herald” donosi, że prezes komitetu Amerykanów polskiej narodowości, Maksymilian Węgrzynek, oświadczył, iż żaden Polak nie może zgodzić się na żądania Sowietów, ponieważ

uznanie sowieckich roszczeń jest równoznaczne ze

samobójstwem dla narodu polskiego.

Ambicje terytorialne Sowietów dowodzą, że Moskwa stanowczo zdążyła do zniszczenia Polski, która jej jest przeszkodą na drodze do Europy zachodniej. Oświadczenie rządu sowieckiego stanowi ultimatum, skierowane nie tylko przeciwko Polakom, ale również w tym samym stopniu przeciwko narodom alianckim.

SZTOKHOLM, 22. 1. — Podczas gdy amerykański sekretarz stanu dla spraw zagranicznych Cordell Hull dodał, że dotychczas do Waszyngtonu nie nadeszła jeszcze żadna odpowiedź na propozycje Stanów Zjednoczonych w sprawie konfliktu sowiecko-polskiego, angielski minister spraw zagranicznych Eden na pytanie kilku posłów złożył w parlamencie angielskim krótką deklarację, w której podkreślił „niesłychaną trudność i drażliwość kwestii”, uważając dalszą dyskusję tego tematu w obecnej chwili jako „niecelową”.

Ze strony sowieckiej czasopismo „Wojna innowacyjnej klas” zamieściło komentarz, w którym pod maską tradycyjnej dwulicowości moskiewskiej roni łzy z powodu tego, że wysiłki sowieckie o zdobycie przynajmniej Polaków padły na niepodatny grunt, gdyż rząd polski i otaczająca go klika nie życzą sobie istnienia dobrych stosunków z Unią Sowiecką.

Bombardowanie Londynu

Skuteczny kontratak nad jez. Ilmeń

Naczelną Komenda Niemieckich Sił Zbrojnych komunikuje z GŁÓWNEJ KWATERY FÜHRERA w dniu 22 stycznia:

Między Prypecią i Berezyną nieprzyjaciel wzmożił swe ataki. Odparto go w ciężkich walkach.

Na północ od Newia również i wczoraj odparto powtórne silne ataki bolszewickie i zaryglowano lokalne włamanie.

Na południowym brzegu jeziora Ilmeń nasze wojska w pełnym rozmachu przeciwnatarciu rozbiły utworzony przez bolszewików przyczółek desantowy. Na północ od jeziora Ilmeń powtarzane ataki nieprzyjacielskie pozostały bez skutku.

Na pół. zachód od Leningradu udaremnił ponowne znacznymi siłami piechoty i czołgów przeprowadzone przez nieprzyjaciela próby przełamania.

Na dalekiej północy hesko-turyńscy grenadierzy na uciążliwym terenie leśnym północnej Finlandii odparli silniejszy atak bolszewicki wśród wysokich krwawych strat dla nieprzyjaciela, wzięto większą ilość jeńców i zdobycze.

W zachodniej części południowo-włoskiego frontu rozszerzyły się ciężkie walki obronne. Po ciężkim przygotowaniu artyleryjskim przeprowadzone liczne ataki nieprzyjacielskie odparto krwawo i zaryglowano lokalne włamanie. Na południowy wschód od Minturno nasz przeciwnatarc pomimo zaciętego oporu nieprzyjaciela poczynił dobre postępy.

Angielskie formacje bombowców naleciały nocy ubiegłej na północno-zachodni i środkowy rejon Rzeszy. Natychmiast i silnie użyte do obrony niemieckie siły przeciwlotnicze uda-

remniły ich skoncentrowane ataki. W kilku miejscowościach, szczególnie w Magdeburgu, powstały nieznaczne straty w ludziach i szkody w dzielnicach mieszkaniowych. Według dotychczasowych raportów zniszczono 61 angielskich bombowców. Prócz tego nieprzyjaciel stracił w ciągu dnia nad okupowanymi terenami zachodnimi 7 samolotów.

W nocy na 22 stycznia silne formacje lotnictwa niemieckiego atakowały w kilku falach Londyn. Zauważono liczne wielkie pożary.

BERLIN, 22. 1. — Agencja „Telepress” dowiaduje się ze źródła dobrze poinformowanego następujących szczegółów o sytuacji na wschodnim froncie:

Również i w siódmym dniu bolszewickiej ofensywy zimowej, przełożonej na odcinek północny, w której to ofensywie począwszy od dnia 18-go stycznia rzucili bolszewicy wszelkie siły i rezerwy jakimi tylko dysponowali na trzy punkty ciężkości ataku, nie udało się bolszewikom w żadnym punkcie wykonać zamierzonego przełamania. Mimo stałego doprowadzania świeżych sił i mimo niesłychanie wielkiego nawet jak na front wschodni użycia wszelkich środków technicznych od najcięższych dział okrętowych począwszy aż do miotaczy płomieni, rozbiły się na silnym oporze wojsk niemieckich wszelkie krwawo opłacone próby wzmocnienia silnych niemieckich frontów obronnych. Nie można jeszcze wprawdzie stwierdzić zmniejszenia się potęgi tych wałk. prowadzonych bezustannie dzień i noc z niesłychaną żarliwością obustronnie, w czasie których broni się każdego metra terenu wobec licznie przeważających ataków przeciwnika.

Walki we Włoszech w nowej fazie

BERLIN, 22. 1. — Agencja „Telepress” dowiaduje się z dobrze poinformowanego źródła następujących szczegółów o sytuacji w południowych Włoszech:

W dniu 18 stycznia piąta armia północno-amerykańska po silnym przygotowaniu artyleryjskim przystąpiła do ataku na zachodnim skrzydle frontu włoskiego w rejonie nadbrzeżnym ujścia Garigliano. Na południe od Minturno Alianci wzmocnili oddziały wojsk, które przed główną linią bojową wyładowały nocą pod osłoną dział okrętowych. Po gwałtownych walkach i wśród znacznych strat Aliantom udało się dokonać lokalnych włamań na południe od Minturno w dolinie Ausente oraz w rejonie Monte Valle—Martina w łuku rzeki Garigliano, przy czym ataki ich, częściowo w przeciwnatarciu, zostały zatrzymane.

W dniu 19 stycznia oddziały piątej armii północno-amerykańskiej, współdziałając z dywizjami brytyjskimi, wzmocniły na szerokim froncie swe ataki. Akcji tej towarzyszył silny, nieustanny ogień artylerii oraz ciągłe naloty bombowe alianckiego lotnictwa bojowego. Ponadto od strony morza operacje te wspierano na wybrzeżu ogniem alianckich sił morskich.

Zaciekle walki rozgorzały o wioskę Tufe, która kilkakrotnie zmieniła posiadacza. Miejscowość Minturno, zupełnie zniszczona skutkiem działań bojowych, po gwałtownych walkach wpadła w ręce Anglików

wśród bardzo dotkliwych dla nich strat.

Zacięty bój toczył się również o Monte Rotondo oraz wyżyny położone stąd na południe. Po kilkakrotnie odpartych atakach udało się Aliantom usadowić na tych wznesieniach. W przeciwnatarciu zostali stąd jednak wyparci. W godzinach wieczornych oddziały alianckie ponownie znacznymi siłami przystąpiły do ataku na wspomniane wyżyny. Walki toczą się jeszcze. Na odcinku San Biagio rozbito po części zaciętych walkach wręcz, szereg ataków alianckich dokonanych w sile kompanii. Własne patrole bojowe zabrały koło Alfedena jeńców angielskich.

Z pozostałego frontu południowego nie donoszą o żadnych szczególnych działaniach bojowych.

Rzym bombardowany dwukrotnie

RZYM, 22. 1. — W środę miasto Rzym było znowu celem anglo-amerykańskiego ataku terrorystycznego. Związczą w zewnętrznych dzielnicach miasta spadły liczne bomby. Zabito cały szereg osób, a wielkie spustoszenia powstały w domach mieszkalnych. W rychłych godzinach porannych dnia 20 stycznia powtórzyli Anglo-Amerykanie swój atak terrorystyczny na miasto Rzym. Znowu były liczne ofiary.

Komunikat fiński

HELSINKI, 22. 1. — Fiński komunikat wojenny z 20 stycznia brzmi: W środkowej części przesmyku Karelskiego nieprzyjaciel ogniem artyleryjskim zaatakował jeden z naszych punktów operacyjnych. Jeden oddział nieprzyjacielski, który wtargnął do naszych stanowisk, został w przeciwdzierzeniu wyparty. Ponowna próba ataku została również odrzucona. W zażartych walkach nieprzyjaciel stracił licznych jeńców.

Przyjęcie w Ankarze

ANKARA, 22. 1. — Premier Sa-racoglu wraz z małżonką oraz minister obrony kraju general Artunkel, minister komunikacji i minister handlu, nadto liczni wyżsi urzędnicy ministerstwa spraw zagranicznych i ministerstwa handlu oraz szef protokołu ministerstwa spraw zagranicznych byli we wtorek gośćmi niemieckiego ambasadora von Papena na kolacji.

Głos dnia

Z zainteresowaniem śledzi się w Berlinie przebieg zatargu polsko-sowieckiego w połączeniu z oświadczeniem zawartym w „Prawdzie”. Tutejsze koła polityczne stwierdzają przede wszystkim reakcję zgodną tak w krajach anglosaskich, jak też i w zagranicy neutralnej, a mianowicie, że Stalin manewrem swym pragnął zaznaczyć raz na zawsze, iż uregulowanie kwestii polskiej jest sprawą wyłącznie tylko sowiecką.

Uważa się to jako rzecz najzupełniej zrozumiałą, że Anglii wita ją z zadowoleniem powrót Churchillowi właśnie w chwili obecnej, ponieważ i w Londynie, jak się zda-

je, rozszerza się wrażenie, jakoby w odnośnym do kwestii polskiej oraz do związanej z nią wrażliwości sowieckiej zachował się Eden wysoce nieumiejętnie i niezgrabnie.

Nieco kształtów nabiera cały obraz tej sprawy zdaniem tutejszym również na skutek faktu, że akurat w obecnym momencie ambasador sowiecki przy t. zw. rządzie dr. Benesza wręczył swe listy uwierzytelniające, a tym samym uwydatnił szczególną łączność interesów pomiędzy Sowietami a Beneszem, który toważy drogę bolszewizmowi w Europie.

Stanowisko Anglii wobec sprawy polskiej

Na zakończenie rumuńskiego kongresu kościelnego wygłosił mowę zastępca premiera prof. Michaj Antonescu. W mowie tej oświadczył, że albo w przyszłości sprawiedliwość będzie rządziła całym światem, albo cały świat popadnie znów w chaos.

Podczas wielkiego pożaru stępów, jaki szalał w pobliżu Melbourne (Australia), zginęło przeszło 435 tys. owiec.

Brak papieru drukarskiego doszedł na Kubie do krytycznego punktu. Liczne dzienniki stanęły w obliczu niebezpieczeństwa zupełnego wstrzymania swych wydawnictw. Najstarszy dziennik Kuby, a tym samym państw Ameryki łacińskiej, drukuje się już na najgorszym żółtym papierze oraz na papierze do pakowania różnych ko'orów, jaki zdołano zakupić w różnych składach w Hawannie.

Prasa egipska donosi z Haify, że komitet specjalistów naftowych ze Stanów Zjednoczonych poddał badaniom amtejsze rafinerie i że w rezultacie wyjechał do Mossulu celem przeprowadzenia studiów nad źródłami nafty.

W porcie La Plata wybuchł na pokładzie brytyjskiego parowca „Broness“ pożar, który skutkiem pomyślnego wiatru w krótkim czasie ogarnął cały statek.

Z okazji trzeciej rocznicy dnia, w którym na osobisty rozkaz Führera przewieziono śmiertelnie szcztątki syna Napoleona z Niemiec do Francji, w katedrze Inwalidów zaściagnęła służbę warta honorowa, składająca się z członków szeregu organizacji francuskich.

Drużyna 78 kongresu Stanów Zjednoczonych została otwarta. W posiedzeniu inauguracyjnym uczestniczyło mniej niż stu z 430 członków Izby Reprezentantów. W senacie z 95 senatorów było na posiedzeniu senatu obecnych tylko 51.

Usiłowania alianckie, zmierzające do ponownego zafecia Mzungdaw nie powiodły się. Załoga japońska odrzuciła Aliantów, kiedy usiłowali oni uporczywie wtargnąć do południowo-burmańskich terenów granicznych.

Tygodnik angielski „Weekly Review“ stwierdza, że żadną miarą zażycie nie można tego krajom bałtyckim, jeżeliby miały one ponownie paść ofiarą zajęcia przez Rosję Sowiecką. Tygodnik ten przypomina, że czasu swego bolszewicy wywiekli 150 tysięcy Białych do wnętrza Unii Sowieckiej. O losie wysiedlonych prawie że nic nie wiadomo.

B. prywatny sekretarz króla Afganistanu mianowany został ambasadorem w Teheranie.

Regent Iraku Abdullach przybył onegdaj znów do Bagdadu. Regent jak wiadomo, bawił przez szereg tygodni w Londynie oraz przejazdem również przez kilka dni w Lizbonie i Kairze.

Na brazylijskiej konferencji gospodarczej, która odbyła się w Rio de Janeiro, postawiono wniosek, ogłoszenia miasta portowego Belom wolnym portem panamerykańskim. Tym samym odniosłyby znaczne korzyści wszystkie państwa przylegające do dorzecza Amazonki jak Peru, Boliwia, Wenezuela i Kolumbia.

W czasie ataku lotniczego na miasto Rzym, który odbył się w czwartek w południe, według raportów dotychczasowych poniosły śmierć 33 osoby cywilne, 45 zaś osób było rannych. W czasie ratowania osób zasypanych ofiarą nowych bomb padło kilku członków włoskiego Czerwonego Krzyża, służby przeciwlotniczej oraz policji pożarniczej.

Na Morzu Czarnym zaatakowało sto sowieckich samolotów bombowych mały niemiecki konwój koło Akmezet. Wskutek ognia obronnego nie udało się bombowcom mimo ich wielkiej liczby zrzucić ani jednej bomby celnej na statki konwojowe.

Angielski tygodnik „Tribune“ stwierdza, że komunikaty o sposobie, w jaki niemiecka ludność cywilna reaguje na ataki lotnicze, dowodzą, że jego siła odporna staje się coraz większą. Wojskowe skutki są nieznaczące.

Prowincjonalny sejm Alkante uchwalił pierwszy złoty medal tej prowincji nadać generałowi Franco.

„Corriere della Sera“ donosi z Rzymu, że Badoglio nakazał dyplomatowi włoskim, przebywającym w Lizbonie, natychmiastowy powrót do Włoch. Odnosny dyplomaci nie posłuchali jednakowoż tego polecenia, wymawiając się bądź to chorobą, bądź też różnymi innymi powodami.

KRAKÓW, 22. I. 1944.

Przewrotność Anglii, występująca przy każdej sposobności i podniesiona przezeń do rzędu najwyższych cnót politycznych, ujawnia się szczególnie w okresie wojennym. Wobec tego warto się zastanowić i przypomnieć sobie, na podstawie doświadczeń ostatnich lat, jak przedstawia się sprawa stosunków polsko-angielskich i jaką rolę odegrała Anglia w tragedii przeżywanej obecnie przez naród polski.

Stosunki polsko-angielskie datują się od chwili zakończenia wojny światowej i związanych z tym okoliczności pokojowych w Wersalu. Jak wiadomo powszechnie, reprezentant Wielkiej Brytanii na tej konferencji Lloyd George wcale nie ukrywał swego nieprzychylnego, a nawet wprost wrogiego nastawienia wobec Polaków. Anglia w myśl swej tradycyjnej zasady zwalczania najsilniejszego państwa na kontynencie zwalczała równocześnie wszystkich sojuszników Francji, jako państwa zwycięskiego w pierwszej wojnie.

W toku tych rokowań, do których Polacy przywiązywali olbrzymią wagę, zaczęły ujawniać się niespodziewanie najrozmaitsze trudności, komplikacje i zakłócenia tak w zakresie wytyczenia granic nowego państwa polskiego jak i ustosunkowania się mocarstw wielkiej koalicji do tego nowego tworu państwowego.

Na skutek konsekwentnego oporu angielskiego przeciwko maksymalnym granicom polskim, sprawa przybrała tempo przewlekłe i po długich rokowaniach, dramatycznych przerwach i nawet bardzo skrajnych wystąpieniach obu stron zakończyła się do pewnego stopnia kompromisowo. Tak na wschodzie, jak i na zachodzie linia graniczna ustalona została dość chaotycznie i z wyraźnym charakterem prowizorycznym.

Jeżeli chodzi o wschodnie granice Polski, to nie lepiej nie charakteryzuje ówczesnych tendencji angielskich do lekceważenia interesów Polski, a natomiast popierania roszczeń Rosji Sowieckiej jak projekt ambasadora Curzona, przewidujący granicę biegnącą po linii San, Bug i wprost w kierunku północnym od Brześcia Litewskiego, z wylaczeniem Lwowa i Wilna. Faktyczna granica, która przetrwała do roku 1939 była wynikiem rokowań polsko-sowieckich w Rydze w roku 1921, rozpoczętych po klęsce bolszewików w roku 1920.

Tak ogólnie zarysowane tło może posłużyć do nakreślenia dalszego przebiegu stosunków polsko-angielskich. W pierwszym rzędzie należy stwierdzić główną zasadę, jaka charakteryzowała te stosunki: obaj partnerzy z biegiem czasu zupełnie się nie zmienili. Z jednej strony Anglia zachowała w dalszym ciągu stanowisko zimnego i przeraźliwie trzeźwego obserwatora, nie pomijającego żadnej sposobności dla wykazania swemu polskiemu kontrahentowi wagi interesów brytyjskich i ich nieanulowalności. Szereg sposobności wykazał lekceważenie, z jakim Anglia odnosiła się do spraw polskich, o ile nie wiązały się one jak najściślej z ewentualnymi korzyściami dla Anglii.

Należy w tym zakresie przypomnieć długotrwały konflikt w sprawie śląskiej, którą Anglia traktowała jako kamień węgielny swych wpływów i znaczenia w środkowej Europie, a w którym Polaków wyraźnie do poznania swą niechęć do Polaków i Polski.

Nie mniejszą niechęć wykazywała Anglia w okresie rozpaczliwego zmagania się państwa polskiego ze wstępującymi trudnościami ekonomicznymi, gospodarczymi i walutowymi.

Znamienny incydent z tego czasu przytacza pewien ekonomista polski, który w okresie zabiegów Warszawy o pożyczkę zagraniczną przybył także do Londynu. W toku rozmowy z jednym z wybitnych polityków angielskich poruszył on sprawę uzyskania pożyczki dla Polski, na co otrzymał następującą odpowiedź:

„My do Polaków, jako kontrahentów gospodarczych

nie mamy żadnego zaufania, koniecznego w sprawach pieniężnych. Jeżeli chodzi o pożyczkę lub kredyty prywatne, to moglibyśmy ich udzielić tylko pod warunkiem jeżeli naszymi kontrahentami będą banki lub instytucje... żydowskie, które znamy i do których mamy pełne zaufanie.

Wśród takiego nastawienia Anglików do Polaków przychodzi rok 1939, a z nim do zapoczątkowania wielkiej gry Anglii na obszarze kontynentu europejskiego, związanej z przewidywaniami ponownego konfliktu zbrojnego na wielką skalę. Anglia nie pominęła Polski w tej swojej grze, z wynikiem dobrze znanym. Wszyscy mamy jeszcze w pamięci ogólne zarysy układu „przyjaźni i pomocy“, do jakiego udało się wówczas nakłonić Polskę i wciągnąć ją do obozu alianckiego. Anglia zobowiązała się do czynnej pomocy Polsce w razie zaatakowania przez jakąkolwiek stronę, ponadto zaś do udzielenia większego kredytu na dobrojenie tak w gotówce jak i w materiałach wojennych. Z tego okresu czasu zanotować należy szereg wzajemnych wizyt Polaków w Londynie i Anglików w Warszawie, przy czym nie zbywało, jak zwykle przy takich

okazjach, na wyrazach zapewnienia wzajemnej przyjaźni i wspólnoty interesów. Nie należy wątpić, że odnośne oświadczenia ze strony Polaków, były szczerze, nie leży bowiem w naszym charakterze chęć wywieżdzenia kogoś w pole.

Natomiast w świetle dalszego przebiegu wypadków zupełnie inaczej przedstawiały się ówczesne tendencje Wielkiej Brytanii w stosunku do Polaków.

Według autorytatywnego zapewnienia generała Ironside, który w maju 1939 r. przybył do Polski, Polska w razie zaatakowania otrzymała miała natychmiast 500 samolotów brytyjskich, po których nadejście w miarę potrzeby dała dostateczną pomoc materiałową i wojskową.

Nie upłynęło pół roku, a wyszła na jaw cała obuda i przeniewierstwo ze strony Anglii.

Nadszedł tragiczny wrzesień 1939 roku, w którym Polska ujrzała się w sytuacji bez wyjścia. Mimo podjęcia walki i indywidualnych dowodów bohaterstwa stało się od razu jasnym, że wojna jest dla Polski przegrana. Oczy wszyst-

kich zwracały się nieustannie ku niebu, czy nie nadlatują przyrzeczone solennie samoloty angielskie. O nadejściu jednak jakiegokolwiek pomocy nie było mowy.

Ani lotnictwo, ani flota brytyjska nie ruszyły nawet przysłowiowym palcem celem pośpieszenia Polsce z pomocą. W ten sposób los Polski dopełnił się, pomimo istnienia i wielokrotnego uroczystego podkreślania węzłów sojuszniczych pomiędzy obu państwami.

Gra angielska rozwinięta na kontynencie europejskim od roku 1935 nie objęła jednak tylko samej Polski. Byliśmy świadkami, jak w toku obecnej wojny zaczęły działać sojusze i umowy zawarte w tym okresie czasu z innymi państwami, jak Francja, Belgia, Holandia, Norwegia, Jugosławia i Grecja.

Wszystkie też państwa wciągnięte w sieć angielskie zaległy pokotem na polu walki. Jakoby na urągawisko Londynu zorganizował na swym obszarze przytułek dla emigracyjnych rządów oszukany przez siebie państw. nie rozumiejąc tragicznej humorystyki faktu, iż z każdym rokiem przybywa kilka nowych przedstawicielstw do dotychczasowej galerii wywieżdżonych w pole.

Piekącą problem granic wschodnich

Wśród długiego szeregu rządów emigracyjnych w Londynie nie brak też emigracyjnego rządu polskiego. Zespół ten pozostawał przez kilka lat pod kierownictwem generała Sikorskiego, którego nagły zgon nie bez przyczyny wiązany jest z kulami sprawy katyńskiej i wywołanym tym naprężeniem polsko-sowieckim. Po odkryciu masowych grobów oficerów polskich w Katyniu generał Sikorski wniósł energiczny protest do rządu sowieckiego z żądaniem wyjaśnienia tej sprawy. Rząd sowiecki odmówił wprost wyjaśnienia, ograniczając się do niewyraźnych aluzji pod obcym adresem. — Sprawa ta groziła zaognieniem stosunków angielsko-sowieckich, czego rząd angielski ze zrozumiałych powodów pragnął uniknąć.

W tych warunkach nagły zgon polskiego premiera emigracyjnego był idealnym rozwiązaniem sprawy tak dla rządu sowieckiego jak i dla rządu londyńskiego.

Każdym swym pociągnięciem daje Londyn do poznania, że stawiając interesy brytyjskie na pierwszym miejscu, skłonny jest posłużyć się rządami emigracyjnymi tylko dla poparcia i forytowania swoich własnych interesów.

Dobitnym tego dowodem jest wyrosła w ciągu ostatnich dni kwestja t. zw. wschodnich granic polskich pomiędzy polskim rządem emigracyjnym a rządem sowieckim. Rząd sowiecki nie czyni z tego tajemnicy, że uważa granice Polski z roku 1939 za niesprawiedliwe i dla siebie niekorzystne i pragnie je „skorygować“. Jako argument prawny przytacza i poparcie swojej tezy fakt odbycia w roku 1939 na obszarze „zachodniej Białorusi“ i „zachodniej Ukrainy“, t. j. na wschodnich ziemiach polskich plebiscytów, które jednogłośnie wypowiedziały się za przyłączeniem tych ziem do Związku Sowieckiego. Pomijając groteskowość samego aktu plebiscytu, przeprowadzonego pod groźbą co najmniej zsyłki w razie oddania głosu nie po myśli władz sowieckich.

akt ten nie posiada żadnego znaczenia prawnego wobec formalnego istnienia w tym czasie polsko-sowieckiego paktu nieagresji zawartego w roku 1931, na 10 lat, a więc obowiązującego prawnie do roku 1941. Pakt ten gwarantujący obopólne pozostawanie terytoriów wyklucza możliwość przeprowadzenia tego rodzaju plebiscytów na obszarze drugiego państwa. Polski premier emigracyjny Miko-

łajczyk wobec tego stanu rzeczy odrzucił wszelkie propozycje wysunięte przez stronę sowiecką powołując się równocześnie na Londyn, jako gwaranta swoich praw. W tych warunkach Londyn nie namyślał się długo z odpowiedzią. W sposób zdecydowany i kategoryczny oświadczył p. Mikołajczykowi, że dla utrzymania „harmonii między-alianckiej“ konieczna jest rezygnacja rządu emigracyjnego ze swego stanowiska i pozycjonie rządowi sowieckiemu żądanych przez niego ustępstw. Pod naciskiem rządu brytyjskiego rząd emigracyjny polski wyraził w ostatnich dniach gotowość przeprowadzenia rokowań z rządem moskiewskim na temat t. zw. wschodnich granic. Rząd sowiecki jednak przez usta Stalina dał tym razem odpowiedź zdecydowanie odmowną.

Moskwa nie zamierza z Polakami prowadzić żadnych rokowań o wschodnie granice i chce wprowadzić — po swym ewentualnym zwycięstwie — własny komunistyczny rząd polski na polskich obszarach narodowościowych. Tym samym też Moskwa dała wyraźnie do zrozumienia, że nie tylko nie uznaje sprawy t. zw. polskich granic wschodnich, ale także nie uznaje w ogóle polskiego rządu emigracyjnego w Londynie i nie zamierza wchodzić z nim w żadne rokowania.

Jest to policzek wymierzony bezpośrednio w rząd brytyjski, co prasa londyńska z zakłopotaniem była zmuszona sama przyznać. Równocześnie jednak dzienniki londyńskie nie zaniedbały okazji, aby dać Polakom do zrozumienia, iż właśnie ich „wygórowane“ pretensje stały się przyczyną groźnej w skutkach waśni w obozie alianckim.

Tragedia polska ciągnie się już piąty rok i zaostrza się stopniowo

Polary wbrew swej woli stały się ośrodkiem zainteresowania opinii światowej, porażającej na nich jako na obiekty, do których rozgrywa się spór wyארzeń politycznych pierwszorzędnej wagi. Nie biorąc bezpośredniego udziału w wojnie, jako państwo pokonane, stanowią jedynie czynnik narodowy, wcale silny liczebnie, przy tym rozciągnięty na wielkich przestrzeniach i niejednokrotnie zmieszany z innymi narodowościami. Nie można zaprzeczyć, że t. zw. problem polski nie jest wcale łatwy i dla samych Polaków związany z licznymi trudnościami i tragediami.

Polityka brytyjska uprościła sobie jednak sprawę polską do niebywale prostu ją ignoruje, nie ukrywając swej niechęci do zajmowania się tym niewdzięcznym problemem. Ostatnie stanowisko Londynu w stosunku do rozszerezenia sowieckich jest aż nadto wystarczającym dowodem, że Wielka Brytania sprawę polską postanowiła zlikwidować w najwygodniejszy dla siebie sposób: za cenę utrzymania zgody z swymi sojusznikami jest ona zdecydowana nie dopuścić Polaków do głosu i uniemożliwić im przeprowadzenie rokowań w swych sprawach w ramach obozu alianckiego.

Z całego tego incydentu wynika dla Polaków ważna i smutna nauka. Wszelkie obietnice angielskie nie posiadają żadnego praktycznego znaczenia gdyż Anglia nie zamierza i nigdy nie zamierza szczerze bronić interesów polskich. Rola jej wobec Polaków ogranicza się do wykorzystywania ich dla swoich własnych celów, poza tym jest ona każdej chwili gotowa poświęcić polskie interesy dla własnych spraw i zamierzeń.

Uchwały republikańsko-faszystowskiej rady ministrów

Z WŁOCH PÓLNOCNICH, 22. I. — Na marginesie uchwał, jakie zapadły pod przewodnictwem Duce we włoskiej radzie ministrów, donoszą w uzupełnieniu, że na wniosek Duce przyjęto ustawę, według której urzędnicy administracji cywilnej państwa zwolnieni zostali ze swej przysięgi danej byłemu królowi.

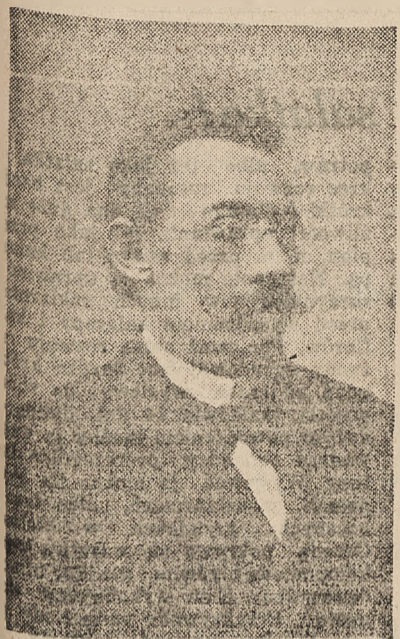
Ustawa o prawnym uznaniu partii republikańsko-faszystowskiej wprowadza znów w moc obowiązującą

wszelkie zarządzenia, które miały dawniej ważność dla partii narodowo-faszystowskiej. Równocześnie powołano znów do życia wszelkie oddziały i organizacje dawnej partii faszystowskiej. Inna znów ustawa nakazuje, że wszelkie zadania i kompetencje faszystowskiej republikańskiej i organizacji republikańskiej w granicy przechodzą na dyktando partii.

Wielkie pranie literackie — co tydzień Przez włos — do prawdy historycznej

Zdaje się, że za sto nawet lat dziennik w najbardziej zasadniczych ry-
sach będzie tak samo wyglądał, jak
wygląda dziś i jak wyglądał przed
stu laty. Tu najnowsze sensacje z
wielkich aktualności całego świata,
a tam drobniutki lokalne, to fejteton a

lub gorsze zdarzenie, jakąś nową
książkę czy przyjazd menażerii, lub
czyjeś urodziny, mowę na ratuszu
albo złowienie węża morskiego, byle
tylko mieć sposobność do wychlasta-
nia całej, często bardzo gorzkiej,
prawdy w oczy, opieprzonej złośli-
wym dowcipem, znajdował okazję, a-
by wykipić na potęgę ciemnotę, zaco-
fanie, małostkowość miejscowej tępoty,
naomiast aby rzucić od czasu do
czasu przed publikę perły szlachet-
nych, rozumnych pomysłów, projek-
tów, rad. Na najlepszych wypolero-
wanych wzorach parał się Lam z pro-
blematami ważniejszymi niż sprawy
klubu Pickwicka, ciał dotkliwiej niż
Thackeray swoich nieśmiertelnych
snotów, lwowski temperament poly-
skiwał jaskrawiej niż na kartkach
dzieł Tristrama Shandy.

Choć pił chętnie, lecz piżner to nie
Falerno, Kopiec mu błyszczy w śnie-
gu jak Sorac'e, ale przecież w duszy
Lama świeciła horacjańska pogoda, i
horacjańską szedł drogą środkową,
obrać na swoim różnie dziennikar-
skim z równą pasją hrabiów i demo-
kratów, libertynów i dewotów, konser-
watywnych kołtunów i pomył-
nych nowatorów.

Lwów go za to kochał. Wiele, wiele
lat już przeminęło nad jego mogiłą,
a jeszcze ludzie starsi pokazywali
młodej generacji przemłą staruszkę
z przyciszonymi słowami: „Oto idzie
— Milcia — z Wielkiego Świata Ca-
powiec!”

I patrzyły młode oczy na przechodzą-
cą — jak na symbol. Bo kpiarz Lam
rozstąpił swoją najlepszą satyry-
czną powieść parą kochających się,
przejętą najszlachetniejszymi idea-
mi i stworzył pomnik dla młodzieży
z domów urzędniczych, która tak za-
służyła się około dzwigania Galicji
wzwyż.

W ogóle dobre serce miał pan Lam.
Nawet najmarniejsze indywidua z
„Wielkiego świata Capowiec”, pansla-
wiści tuczeni rosyjskimi rublami, są
wyrysowani jako takie matolki, że
budzą tylko śmiech politowania.

Satyryk musi mieć odwagę taką,
jaką okazał Lam pisząc w czasach
nabrzmiałego patosu „Koroniarza w
Galicji”, jaskrawymi a arcyprawdzi-

wymi barwami malowany obraz hoch-
sztaplera warszawskiego w gronie
pocziwej parafianščyżny galicyj-
skiej. Pisał też inne powieści satyry-
czne, niech tylko wymienimy „Głowy
do poźoty” — jakiż pyszny już sam
tytuł!

Pogromca capowieckich dusz, przy-
jacielem był nieocenionym uskrzydlo-
nych duchów, przykutych do biur i
— knajp. Od znacznej kompanii nie go
nie mogło oderwać, d'a kieliszka po-
trafił porzucić premierę w teatrze a
napisać za to szajnistą recenzję, która
rano czytała publika, chociaż premia-
ra — zosłała w ostatniej chwili od-
wołana.

Po Lamie nikt nie podjął tradycji
pisanja całotygodniowych obrazów
coraz to narastającej, coraz to nowej
rzeczywistości. A potem zaczął się
przed nami rozwijać tak szybko film
dziejów, że i najlepsze pióro nie na-
dążyłoby. Czyż można narzekać? Li-
teratura jeździ tylko na 1 HP — na
Pegazie.

S. P.

Czy uwierzycie...

„że jak ongiś przed tysiącami lat,
prehistoryczny człowiek zjadał z a-
petytem psie mięso, tak i dziś np.
Chińczycy spożywają je z taką sa-
tyfakcją jak my cielęcinę czy świni-
ninę.

Swego czasu miało miejsce nastę-
pujące prawdziwe zdarzenie. Wielki
mąż stanu: „Państwa Niebieskiego
Smoka” dostojny Li Hung Czaug,
objeżdżając Europę, odwiedził między
innymi także grób swego dawnego
przyjaciela lorda Gordona, który zgi-
nął w walce z tubylcami w Suda-
nie. W dowód wdzięczności krewniak
Gordona przesłał mu w jakiś
czas znakomicie wytresowanego pie-
ska „bull-erriera”. Był pewny,
że chiński mąż stanu będzie zachwy-
cony tym niecodziennym, rzadkim o-
kazem. Jakiż było jego zdziwienie,
gdy niedługo potem otrzymał list od
Li Hung Czanga, w którym ten,
pięknie dziękując za podarek, dono-
si równocześnie, że „psiego mięsa
już nie jada, ale psa tego ofiaro-
wał swemu otoczeniu, któremu nie-
zwykle smakował. Sic!! St. Szew.

W holenderskim mieście Delft,
przy zgiekliwej wielkomiejskiej uli-
cy stoi samotny kamienny grobo-
wiec z wyrytym na nim napisem:

LUDWIK XVII

Król Francji i Navarry

Ur. w Wersalu 17 marca 1795

Zm. w Delft 10 września 1845

Tablica ta przez długie lata zaj-
mowała umysły uczonych history-
ków, toczących zaciekle spory, czy
istotnie w grobowcu tym spoczywają
złotki króla Ludwika XVII, czy tylko
oszuasta zegarmistrza ze Spanda-
wy, Karola Wilhelma Naundorffa,
podającego się za delfina, syna stra-
conych tragicznie na gilotynie Lu-
dwika XVI i Marii Antoniny.

Jak wiadomo Ludwik XVII podczas
rewolucji francuskiej został wraz z
rodzicami uwięziony w Temple, a po
ich straceniu oddany na wychowa-
nie wyrodniałemu fanatykowi re-
wolucji, szwecowi Simonowi. Mały
8-letni męczennik, artatowany przez
przyjacieli dynastii, ukrywał się po-
tom przez czas dłuższy pod nazwi-
skiem Wilhelma Naundorffa. Gdy
rewolucja przebrzmiała, rozpoczął
starania o przywrócenie mu praw
królewskich. Ponieważ jednak ofi-
cjalnie przez podstawienie na jego
miejsce innego chłopca, zginął na gi-
lotynie, trudno było tego dowieść.
Poginęły dokumenty, pomierali zna-
jący go świadkowie, a 36-ciu uzur-
patorów władzy podawało się za
uratowanego króla, roszcząc preten-
sję do korony francuskiej.

Przez całe niemal życie gromadził
materiały, mające dowieść jego kró-
lewskiego pochodzenia. Gdy wreszcie
w Paryżu złożył je przed sądem,
uznano go oszustem, aresztując i od-
bierając 202 dokumentów, ostatnie z
takim trudem zebrane dowody. Mał
on jednakże i swoich zwolenników,
którzy w niego wierzyli. W Anglii
np., dokąd go po procesie wygnano,
synowie jego, zostali wpisani do
ksiąg rodowych jako książęta krwi.

Po jego śmierci toczą się dalej
spory co do identyczności osoby jego

z zegarmistrzem ze Spandawy. I
do dnia dzisiejszego nie rozstrzy-
gnięto zabranej do grobu tajem-
nicy, gdyby zaciekle badacz Andree
Castelot nie wpadł na pomysł zba-
dania włosów spoczywającego w
Delft domniemanego zegarmistrza
Naundorffa i porównania ich z pu-
kiem loków prawdziwego delfina, jaki
ucięty przez Marię Antoninę rozsta-
jąca się na zawsze z synem zachow-
wał się w jej książce do modlenia.

Ta pomysłowa próba, „przeprowa-
dzona przez chemika, dyrektora po-
licyjnego laboratorium Edmonda Lo-
carda, dowiodła naukowo i niezbi-
cie, że zegarmistrz ze Spandawy,
Karol Wilhelm Naundorff, n'e był
oszustem, lecz prawdziwym delfinem
synem Ludwika XVI i Marii Anto-
niny, istotnym nieszczęśliwym spad-
kobiercą korony Bourbonów.

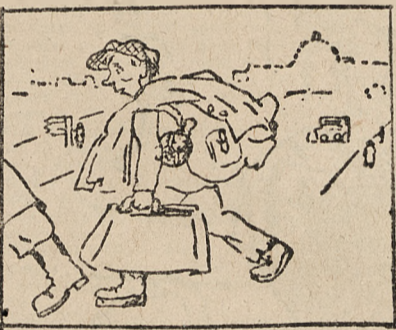
Lżejszą byłaby mu śmierć, gdyby
wiedział, że w sto prawie lat po je-
go śmierci zostanie oczyszczony z
zarzutu oszusta, b'dzyskując przynaj-
mniej w historii swe królewskie
prawa.

Wieczornica

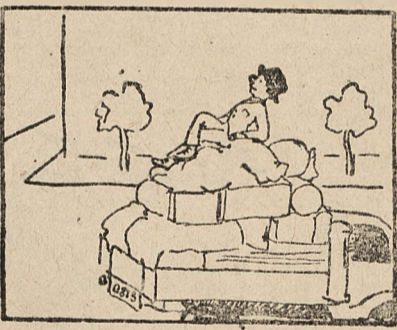
Gdy na dworze wszystko skrzepło,
W izbie miło, swojsko, ciepło.
Z czerwonego paleniska
Płomień głowni skrami pryska,
Blaskiem złoci się świetlica...
Miła będzie wieczornica!
Dziewek rój kwitnący, świeży,
Zszedł się razem po wieczery
Spędzić czas przy wspólnym dziele.
Poznosiły swe kadzience,
A staruchy w młodek grono
Siadły.. Kręć się, kręć, wrzeczono!
Cicho w krąg poważne lica...
A na dworze dujawica,
Trzeba cichcem się przeżegnać,
By nieczystą siłę przegnać...
Więcej drew. Niech różniej ponał
Kręć się, kręć się, kręć, wrzeczono!..
Dalej, roju dziewczek młody!
Na wyprzodki, przuć w zawody!
Najpilniejsza, gdy ochota,
Dziewięć pasem łatwo zmotą...
A że będziesz noc mieć długą,
Bajaj siostrzo. Pleć — plecigu.
I języki jako motki
Rozwikłaj się: Raj! plotki.
Ten jest sknera, choć bogaty,
Ten do tamtej posłał swaty,
Ten się zeni, ten rozchodzi,
Owych znowu tamten gozł.
A na dworze wicher tańczy
Z śniegiem taniec opętańczy...
Choć wrzeczona mkną niezmiennie,
W izbie jakoś dziwnie sennie,
Północ już: im nie dość długo...
Jeszcze siostrzo! Pleć — plecigu!

Leopold Staff.

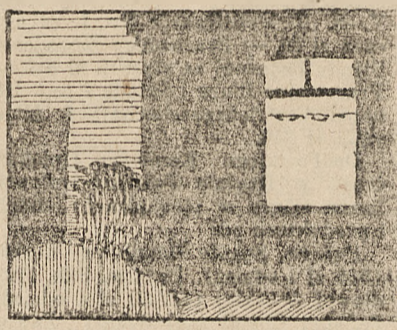
Nowy słownik ilustrowany

Chłopiec do rzeczy

Człowiek z wyższych sfer

Młodzieniec z pięknymi widokami

Osobliwość
dawnego Lwowa

LWOWSKI CUKIERNIK

Nie ma w tym nic dziwnego, że
pierwszy lwowski cukiernik był
Szwajcaram, Szwajcaria dawno sły-
nęła z doskonałych cukierni. Do ich
rozwoju przyczyniła się niemało —
czokolada. Celowano tam zarówno
w jej wyrobie, jak i w przyrządzaniu
do picia. Do wyrobu dobrej czeko-
kolady ma Szwajcaria naturalne wa-
runki: było górskie, dostarczające
idealnego mleka. To samo znaczenie
miało u nas bydło podhalańskie. Je-
mu to zawdzięczały świetną jakość
najlepsze z naszych gatunków czeko-
kolady deserowej.

Nikt nie wyjeżdża do Szwajcarii
po to tylko, aby się tam napić czeko-
kolady. Ale gdy się już raz tam
jest, dajmy na to w Zurychu, warto
wstąpić do lokalu opatrzonego np.
szyldem „Sprüngli” na filiżankę czeko-
kolady, aby się dowiedzieć, do jakiej
doskonałości ten napój może
być doprowadzony. Lokalami podob-
nymi Szwajcaria jest zasiana. Są to
cukiernie, w których czokolada jest
głównym artykułem. Można jej tam

nabyć w najprzeróżniejszych sortach,
można usiąść przy zgrabnym sto-
liczku i z małej filiżaneczki popijać
wykwintny specjał.

Cukiernicy szwajcarscy wyrobili
sobie w całym świecie pierwszorzę-
dną reputację i krzewili wśród
innych znajomość swej sztuki. Jeden
z nich przywędrował do Lwowa. Na-
zywał się Dominik Andreoli. Kupił on
w Rynku kamienicę ozna-
czoną numerem 29 i tu otworzył
pierwszą w naszym mieście cukier-
nię w roku 1803. Wypadek to był
dla miasta niezwykle. Cukiernia
wkrótce stała się modną. Okna jej
wychodziły na Rynek. A Rynek pa-
niętał jeszcze dawne tradycje, jako
ośrodek ruchu kupieckiego i nawet
towarzyskiego. Może właśnie dla tej
cukierni nazwisko właściciela stało
się tak popularne, że przetrwało do
dziś, bo i dziś mówimy o „kamieni-
cy Andreolego” lub też o „Andreole-
lego przechodniej bramie”, pomimo
że nie on ów dom budował i nie on
był pierwszym jego właścicielem.

Zbudował go w roku 1790 były kom-
endant lwowskiego garnizonu, Fel-
licjan Korytowski herbu Mora. —
Widniał ongiś ów herb dlatego na
frontowej fasadzie. Jeden z później-
szych namiestników Galicji, dr. Wi-
told Korytowski z tej samej pocho-
dził rodziny. Dom posiadał, jak o-
becnie, dwa fronty i dwie bramy:
jedną od Rynku, drugą od ulicy
Teatralnej, późniejszej Rutowskiego,
wychodząca na wprost kościoła Je-
zuitów. Obie bramy łączył i łączy
dziedziniec. W ten sposób powstał
pierwszy we Lwowie „pasaż”

Ale to nie dość historii owej ka-
mienicy. Coś bardziej pamiętnego
stało dawniej na tym miejscu. —
W XVI wieku zbudowała tu sobie
dom znakomita mieszczańska rodzi-
na Kampianów. Była to ponoś jedna
z najpiękniejszych budowli starego
Lwowa. Od Kampianów przeszedł
dom na własność Bartłomieja Zimo-
rowicza, zastuszonego burmistrza a
zarazem poety i kronikarza. Obok
stał dom znanego lekarza Dybowie-
kiego. Korytowski obie te budowle
rozebrał, aby na ich miejscu posta-
wić kamienicę nową do dziś stojącą.

Cukiernia założona przez Andreole-
lego przetrwała prawie wiek cały.
Żadna inna cukiernia tutejsza nie
może się tak długim istnieniem po-

chlubić. Zmieniła tylko właściciele.
W pewnej chwili przeszła wraz z
kamienicą na własność Braci Ehrbar-
ów, a zwinęto ją dopiero w latach
ośmdziesiątych ubiegłego stulecia. —
Miasto rosło i szukało przestrzeni.
Ruch kupiecki i towarzyski prze-
niósł się z Rynku do nowych dziel-
nic, nowych ulic. Stara cukiernia
stała się anachronizmem. Kozwinięła
się konkurencja. Do pierwszych
współzawodników należał Wolff, czło-
wiek ruchliwy i przedsiębiorczy, któ-
ry wprowadził nowość: pawilon letni
na Walach hetmańskich. Tu groma-
dził się cały lwowski świat eleganc-
ki, trzymający się długo tego miej-
sca spacerowego pomimo sąsiedztwa
Peltwi. Dla wygody publiczności po-
ustawiali tu przekupnie liczne kioski
z limoniadą i innymi plynami chłod-
zącymi, a z wiosną roku 1841 po-
raz pierwszy Wały oświetlono. —
W owym to okresie zjawia się tu
na promenadzie pierwsza dama z pa-
pierosem w ustach. Był to w ówczes-
nych zwyczajach wyłom niesłychany,
najlepszy dowód, skoro zapisały go
kroniki. Nie zdawano sobie sprawy,
że dymek owego papierosa zapalono-
go w sierpniu 1840. był pierwszym
powiewem emancypacji kobiet

Miała „przechodnia kamienica”
jeszcze jedną osobliwość: zakład
fryzjerski Kowalskiego. Wchodząc
przez bramę od ul. Teatralnej, mia-
ło się go w dziedzińcu po prawej
ręce. Strzyżenie i golenie bardzo
zresztą licznej klienteli nie było
głównym celem tego zakładu. Głównym
było perukarstwo. Pan Kowalski
był ostatnim we Lwowie peruka-
rzem w wielkim stylu. Był w tym
zawodzie mistrzem niezrównanym, a
zanim teatr Skarbowski, a potem
Miejski, postaral się o własną peru-
karnię, pan Kowalski dostarczał mu
swych wyrobów. Jeszcze i po Ko-
walskim wyrabiał peruki Wincenty
Oswald w swym małym zakładziku
fryzjerskim przy ul. Sienkiewicza.
Ale to już nie sło. Dawne, świetne
maskarady lwowskie należały do hi-
storii prywatne bale kostiumowe u-
rządzano coraz rzadziej, bo były zbyt
kosztowne, a jeżeli kto chciał się
ubrać w perukę na spowziednala
redute publiczną, pożyczal ją sobie
w teatrze. Wspominając dawne cza-
sy, gderał stary Oswald:

— Bo i po co to takiemu przebie-
rać się za markiza, kiedy nawet nie
ma sobie za co sprawić własnej pe-
ruki?
T. B.

DZIS ZACIEMNIAMY:

Początek 17:10

Koniec 6:20

ALARM LOTNICZY

10-sekundowe sygnały

ODWOŁANIE

długi sygnał 1-minutowy

Dobrowolna obrona przeciwlotnicza

Organizacja Dobrowolnej Obrony Przeciwlotniczej — której zapowiedź przed niedawnym czasem już ogłosili — wchodzi obecnie w stadium tworzenia oddziałów obrony. Chwila bieżąca wymaga tego, ażeby ofiarować swą gotowość pomocy na wypadek niebezpieczeństwa, które może się stać groźnym dla naszego miasta. Od dnia 23-go bm. czynne już biuro Dobrowolnej Obrony Przeciwlotniczej — ratusz, I p., pokój 33 — przyjmuje zgłoszenia.

Uroczystości jubileuszowe w kościołach lwowskich

Z okazji 25-lecia Sakry biskupiej umiłowanego arcybiskupa Jego Ekscelencji Ks. Arcybiskupa Dr. Bolesława Twardowskiego odbędzie się we wszystkich kościołach Lwowa w dniu dzisiejszym uroczyste Sumy z okolicznościowym kazaniem.

Właściwy jubileusz przypadał na dzień 12-go stycznia br.

Kres ważności kart zapotrzebowania

Stosownie do zawiadomienia z Oddziału Gospodarki, podajemy do wiadomości, że ci wszyscy, którzy są w posiadaniu upoważnienia do zakupu towarów tekstylnych (Bezugscheinów), mogą je realizować tylko do dnia 31-go stycznia br. Po tym terminie upoważnienia te tracą ważność.

Nie dotyczy to natomiast punktów na towary tekstylne, które w dalszym ciągu można realizować.

Ubezpieczenia chorobowe dla emerytów polskich

W Dzienniku Rozporządzeń dla Gen. Gub. Nr 97 z dnia 18. 12 1943 r. ukazało się zarządzenie o ubezpieczeniu na wypadek choroby osób nie będących Niemcami, które otrzymują zapomogę emerytalną. Z uprawnienia tego korzystają emeryci b. państwa polskiego, polskich Związków samorządowych oraz ci emeryci, którzy są ponownie zatrudnieni. Wymienione osoby otrzymują te same świadczenia co i osoby obowiązkowo ubezpieczone w ubezpieczeniu na wypadek choroby, jednakże bez świadczeń w gołównie. Tytułem składki ubezpieczeniowej na wypadek choroby potrąca się ubezpieczonemu miesięcznie zł 2 od zapomogi. Pozostałe składki w kwocie 3.50 zł miesięcznie przeznacza się na ubezpieczenie instytucja dysponująca budżetem zapomogowym. Zarządzenie to nabrało mocy obowiązującej z dniem 1 stycznia 1944 r.

Odpowiedzi Redakcji

P. Mieczysław P. — na list z 17. 1. W sprawie egzaminów z zakresu fotografii informacji udzieli Izba Rzemieślnicza — Lwów. Ochronek 8.

Ofiarność społeczna w okręgu złoczowskim

Na akcję pomocy rodakom i jeńcom złożyła samorzutnie w grudniu 1943 młodzież następujących szkół zawodowych z polskim językiem nauczania w Złoczowie kwotę: 1837 zł., a to: młodzież szkoły handlowej 1160 zł. (kl. I 340 zł., IIa 246 zł., IIb 370 zł., IIc 204 zł.); młodzież szkoły handlowej wyższego stopnia 400 zł. i szkoły przygotowawczej 277 zł. Za tę samorzutną ofiarę wyraża Polski Komitet Opiekunów serdeczne podziękowanie.

Delegatura w Glinianach zdołała uzyskać od okolicznej ludności polskiej na rzecz pomocy dla uchodź-

Nadanie pięknej formy, wytworzonemu w rzemieślniczym warsztacie przedmiotowi, którego celem jest użytkowość — to ambicja prawie każdego rzemieślnika; szczególnie jednak stara się o to introligatorstwo. Nawet w tak prozaicznych ksiąg, jakimi są księgi handlowe i w ogóle tzw „protokoły”, dbamy o to, ażeby forma ich nie obrażała naszego poczucia ład, umiaru, harmonii różnych czynników — takich, których brak raz może poczucie smaku. Na ogół jednak zawsze dążyło się do tego, ażeby książka dobra otrzymała godny swej treści zewnętrzny wykład. W zbiorach naszego Miejskiego Muzeum Przemysłowego znajdują się liczne przykłady na to, do jak wysokiego poziomu wzniesić się może sztuka oprawy książki. Dowolnie wysoko może się wspinać sztuka introligatorstwa, mającego w tych granicach prawo przynależności do przemysłu — a raczej rękodziela — artystycznego. Dla każdego z pracowników w tym zawodzie ta droga na wyżyny jest otwarta — ale dla każdego prowadzi poprzez dokładne zbadanie sprawy ności i wiadomości nabytych w długiej przygotowawczej pracy.

Badanie to przeprowadza ścisły egzamin którego wynikiem jest patent czeladnika. Egzamin taki odbył się przed paru dniami przed komisją fachową w Izbie Rzemieślniczej — Zdawało go 10 kandydatów z tych 8 ze Lwowa. Porządek egzaminu taki jak i dla innych zawodów. Przebieg ustnego we formie też podobny. Najpierw ocena sztuki czeladniczej, więc paru tomów oprawnych książek, także i ozdobnych, albumu, protokołu. Żądają od zdającego wyjaśnień odnoszących się do użytego materiału, pytania o techniczne wykonanie — rozwija się przy tym fachowa dyskusja, do tego nawiązuje się właściwy egzamin ustny którego zakres określa przepisany program.

Na P. K. Op. złożyli:

Elzet, ul. Tkacka 31 pracownicy warszawscy zł 325. — Robaczyński (Horodenka) zł 200. — Prager i Muszyn (Horodenka) zł 100. — Polska szkoła powszechna Wołowa obok Bóbrki zł 66.77. — Pracownicy firmy Dr B. G. Witt zł 818. — Mieszkańcy wsi Chodowice od Klebani w stronę Nawarii zł 302. — Pracownicy firmy V. H. B. Möbelfabrik Nr. I. za styczeń zł 89. — Pracownicy Zawodowej Straży Pożarnej za styczeń zł 510. — Pracownicy Biura i Składu firmy Monopol Vertriebsgesellschaft f. Mineralöl zł 840.

Do Polskiego Komitetu Opiekunczego w Rzeszy wpłynęły liczne ofiary w pieniądzu, odzieży i produktach od: Państw. Szkoły Handlowej Męskiej (316 zł i odzież), Państw. Szk. Handlowej żeńskiej (487.50 zł i odzież), Państw. Chemicznej Szkoły Zawod. (640 zł, odzież i książki), Szkoły Powszecznej Nr 3 im. Zimorowicza — (191 zł i 72 kg produktów), Szkoły Powsz. Nr 14 ul. Zyblikiewicza (odzież i zabawki), Szkoły Powsz. Nr 21 ul. Domsa 9 (120 zł, odzież i zabawki), Szkoły Powsz. Nr 24 (50 zł), Szkoły Powsz. Nr 30 (moc odzieży), Szkoły Powsz. Nr 31 w Sygniówce (38 zł, 24 kg produktów i zabawki), Szkoły Powsz. św. Antoniego (35 zł i odzież), Krzysi M. (odzież, zabawki, książeczki), Jana Wojtowicza (20 zł) i N. N. (500 zł).

Dziatwa z ochronki składa staropolskie „Bóg zapłać” dzieciom, młodzieży, P. T. Przełożonym i Nauczycielstw.

ców następujące dary: Polacy w Glinianach złożyli w gotówce 735 zł., w Wyżnianach 1253 zł., 40 gr., i 219 kg zboża, w Kurowicach 761 zł., w Peltwi 407 zł. 50 gr., i 117 kg zboża, w Hanaczowie 235 zł., w Rozwożanach 338 zł., w Sołowej 162 zł., w Stanimierzu 140 zł., w Poluchowie Wielkim 130 zł., w Alfredówce 110 zł., w Bogdanówce 30 kg mąki w Zeniowie 100 zł.

Nadto zebrano w powyższych miejscowościach na ogólne cele P. K. Op. 1368 zł. i 230 kg produktów

Z zebranych ofiar Delegatura przekazała do Złoczowa kwotę 3000 zł.

Trzeba więc znać własności fizyczne papieru i tektury, a także płótna i skóry, umieć je właściwie składać i przycinać i w wszelaki sposób wiązać, znać różne kleje i umieć je stosować — i dalej krok za krokiem dążyć do pełnego ujęcia księgi w całość trwałą, poręczną i gdy trzeba ozdobną, a więc przede wszystkim kim grzbiet wyprawić, literą złotą zaznaczyć stawiając ją w odpowiednim miejscu i taką by się zestrała z całością. Różną miarą ten kunszt już indywidualny u zdających się ujawnia; w mniejszym i większym stopniu wszystkim przecież jest wspólny

Promowani przy egzaminie, włączając się w szeregi uprawnionych zawodowców introligatorskiego rzemiosła, biorą na się obowiązek póź-

Sól środkiem higieny i kosmetyki

Sól w gospodarstwie domowym znany tylko w zastosowaniu do potraw, natomiast nie zdajemy sobie sprawy z jej użyteczności w pielęgnowaniu zębów.

Szczoteczka do zębów dzięki propagandzie rozpowszechniła się znacznie, mimo to jednakże po wsiach nie zdobyła sobie takiej popularności, jaka byłaby pożądana. Obserwując jednak młodzież wiejską musimy zaznaczyć, że na ogół odznacza się słabym i białym uzębieniem. Zazwyczaj to w znacznej mierze spożywaniu chleba razowego, który działa na zęby podobnie jak szczotka przecierając doskonale zębistą. Zastosowanie zaś w pielęgnowaniu jamy ustnej soli zdobywa sobie coraz większą popularność jako środka

cia w przykładowe ślady dawnego lwowskiego cechu introligatorów, który przetrwał za wsze w życiu organizacyjnym polskiego introligatorstwa — jak to było na ostatnich zjazdach w Poznaniu w 1928 roku i w r. 1931 w Warszawie.

Kącik gospodarczy

Świeża sałatka!

Rzeżucha ogrodowa należy do bardzo wdzięcznych roślin. Niestety jednak uprawiana jest bardzo mało. W zastosowaniu może ona mieć duże znaczenie, gdyż już od stycznia zdatna jest do spożycia, a stosowana może być jako dodatek do różnych

Jak wiadomo, rodziny polskie Generalnym Gubernatorstwie, których członkowie zatrudnieni są na robotach w Rzeszy, otrzymują z Rządu Gubernatorstwa zapomogi pieniężne. W ubiegłym roku kwota udzielonych zapomóg wynosiła 14,4 mil. zł. Na rok 1944 preliminarz wspomnianych zapomóg wynosi 30 milionów zł.

potraw, albo też jako sałatka. Okres rozwoju rzeżuchy jest bardzo krótki i dlatego daje ona duże możliwości uprawiania jej jako przedplon, np. przed sałatą lub kalarepą. Następnie można ją uprawiać w skrzyniach i w innych szklarniach przed wysadzeniem kalarepy i kalafiorów. Ponieważ okres rozwoju rzeżuchy ogrodowej jest bardzo krótki, gdyż od czasu wysiewu do zbioru wynosi zaledwie 14 dni, dlatego z dużym powodzeniem można ją wprowadzić pomiędzy poszczególne kultury. Wysiewać ją można na parapetach w szklarniach, albo też na bocznych grządkach w blokach. Grzędę pokrywa się warstwą ziemi kompostowej, równa gładko, utłaczając deszczulką. Siew wykonujemy dość gęsto. Przykrywać nasion nie potrzeba. Po wysiewie skrapia się grzędę letnią wodą. W pierwszych dniach należy częściej podlewać. Gdy grzędy zazielenią, podlewamy bardzo ostrożnie, ażeby nie spowodować gnicia. Po 14 dniach rzeżucha jest wysoka na 4—5 cm i wtedy można ją ścinać. Z metra kwadratowego można zbierać pół kg zieleniny.

Więści z naszych powiatów

Z PRACY ZARZĄDU MIASTA KOŁOMYI. — Z każdym miesiącem nawał pracy w Zarządzie miasta Kołomyi zwiększa się wielokrotnie. Ze względu na to, że w listopadzie ub. roku oddano zboża chlebowego 92%, jęczmienia 97 proc., owsa 100 proc.,

ki rolnej miasta należą sprawy kontyngentowe. Zdaniem kontyngentu jest wzorowe, gdyż już w listopadzie ub. roku oddano zboża chlebowego 92%, jęczmienia 97 proc., owsa 100 proc.,

z zimną krwią stanąć do walki z tyfoidem w obronie zagrożonego nienarodził się życia ludności.

Z FELSZTYNA. — Przy gościńcu łączącym Sambor z Chyrowem, nieopodal brzegów rwącego Strwiąża, leży małe, ale stare miasteczko Felsztyn, zaopatrujący całą okolicę, dość gęsto zaludnioną, w artykuły najniezbędniejsze dla wsi. Miasteczko to dawniej w większości zamieszkałe było przez żydów. Dziś Felsztyn swoim spokojem mało różni się od wsi okolicznych, bo chyba tylko tym, że posiada rynek i miejską organizację.

Jedyną wspaniałą Ludową Felsztyna jest kościół farny ze stojącą obok niego dzwonnica. Kościół zbudowany w stylu gotyckim w początkach XVI wieku przez możny ród Herburtów, zawiera nieco pamiątek z dawnych czasów, jak piękny, renesansowy pomnik z alabastru Walentego Herburt, biskupa przemyskiego i legata na sobór trydencki, również pomnik renesansowy Jana i Katarzyny Herburtów z XVI wieku, piaskowcowy nagrobek Krzysztofa Herburt z XVI w., wykonany prawdopodobnie przez artystów włoskich zamieszkałych wówczas w Krakowie, toteż posiada wielką artystyczną wartość i dlatego należy do najpiękniejszych zabytków kościoła.

W prezbiterium wmurowana jest w ścianę ozdobna, kamienna płyta nagrobkowa, która niegdyś nakrywała wejście do grobowców Herburtów, znajdujących się pod kościołem.

Prócz pomników zauważyć można w kościele także stare portrety Herburtów, malowane na drzewie.

Obok kościoła wznosi się stara, czworoboczna wieża ceglana, niegdyś strażnica, odrestaurowana po ciężkim uszkodzeniu jej przez kule armatnie w czasie pierwszej wojny światowej. Obecnie służy ona za dzwonnica kościelna.

W Felsztynie żyje około 1400 Polaków, których opieką starczy Delegatura P. K. Op.

HORYNIEC — ZDRÓJ I HORYNIEC — „RAJ”. — Horyniec leży we wschodniej części powiatu baranowskiego. Leży on na linii Rawa Ruska—Jarosław, na 99-tym kilometrze od Lwowa. Horyniec posiada doskonałą borowinę i wody siarczane. Znany jest więc wszystkim jako Horyniec-Zdrój.

Horyniec jako zdrojowisko nęcił się stosunkowo niedawno,

RZEŻBY KOŚCIELNE W NAWARII SŁYNNE SĄ ZE SWEGO STYLU, ZNAMIONUJĄCEGO LWOWSKĄ SZKOŁĘ XVIII W. W RYSUNKU ŚW. JAN EWANGELISTA.

najmniejszych przerw czy przeszkód, można zawdzięczać ofiarnej i pełnej zrozumienia obowiązkowości urzędników oraz robotników Zakładów Miejskich.

Poprawiają się powoli lecz stale finanse miasta, tak np. w jednym miesiącu listopadzie ub. r. przychody pieniądze do kasy miejskiej wyniosły ponad 90.000 zł., rozchody zaś około 66.000 zł., podczas gdy jeszcze w poprzednim miesiącu październiku ub. r. tenże sam przychód wyniósł niespełna 69.000 zł., zaś rozchody około 83.000 zł.

Praca Oddziału Wyżywienia idzie ustalonym torem. Kartki żywnościowe są wydawane regularnie w przeciągu ostatnich trzech dni miesiąca na miesiąc następny. Co miesiąc wydaje się około 19.000 kart żywnościowych, nadto karty dodatkowe dla pracujących na mięso i tłuszcz — a wydano ich w miesiącu listopadzie ub. r. na ponad 400 kg. masła i ponad 500 kg. mięsa.

Do Wydziału dla spraw gospodar-

ki ziemniaków 80 proc. Od 15. XI. 1943 r. rozpoczęto zdawanie kukurydzy, fasoli oraz konopi.

RYCERZE ŚW. FLORIANA W ŚNIATYNIE. — Spokój szarej wieczornej godziny naruszony został tupotem nóg po zamarniętej ziemi. Nieliczni przechodnie ciekawie i odrobinę trwożnie spoglądali na ten karny oddział, błyszczący złotem hełmów — lecz niestety — zwiastujący nieszczęście. Kilku ciekawych podążyło w ślad za oddalającym się turkotem i chrzęstem ręcznych i motorowych pomp. Rozbudzona z drzemki dzielnica wypatrzyła, przestraszona złowieszczą luny pożaru. Lecz niebo pozostaje ciemne i tajemnicze.

W tym czasie oddział straży pożarnej ćwiczy z przejęciem na jedynym z pustych, przeznaczonych na rozbiórkę, domów. Tryskają strugi wody, którymi kierują umiejętnie i wprawne ręce strażaków. Stary wąż sęczy wachmistrz spokojnie wydaje rozkazy, a młodzi rycerze św. Floriana szkolą się, ażeby w potrzebie,

dwie na kilkanaście lat przed wojną. Ostatnio, t. zn. przed rokiem 1939, zaczął się on nawet bardzo intensywnie rozwijać. Dużą zasługę w tym kierunku położył właściciel Horyńca Karwowski.

W okresie bolszewickiej okupacji rozwój Horyńca jako zdrojowiska został wstrzymany. Natomiast wtedy awansował Horyniec do rzędu miejscowości rejonowych, t. zn. stał się siedzibą przeróżnych „rajów” (rajwiddil, rajspozwysłki, rajkomkomu i t. d.). Jako przedstawiciele tych „rajów” siedzieli w Horyńcu liczni urzędnicy, podawali zupełnie fałszywe wiadomości o Horyńcu, m. in. pisali: „Rejon horyniecki był najbiedniejszy... Chłopi byli niepiśmienni, mieszkali w malutkich ciemnych chatkach... O telefonie — bo artykuł był pisany z racji zaciągania telefonów w pasie granicznym — nawet pojęcia nie mieli” itd. itd. Jak

wiemy Horyniec nie był taki straszny jak go malowano, gdyż telefon istniał w Horyńcu od lat i dla ludzi okolicznych wsi nie był nowością. Istniała nadto linia do Baszni i do Brusna. Mogli więc mieszkańcy rejonu z telefonu korzystać, a tym samym mieć o nim dostateczne pojęcie. Szkoła w Horyńcu była 7-klasowa (III-go stopnia). Również i w okolicznych wioskach wszędzie szkoły były.

NAWARIA KOŁO LWOWA. — Nawaria leży na 15-ym kilometrze w kierunku południowym od Lwowa, przy linii kolejowej Lwów—Stryj. Dzieje tej miejsciny podlowskiej, dzieje Nawarii są stare. Skąpe o tym zachowały się notatki. W kronice kościelnej znajdujemy jedynie szczegóły odnoszące się do przeszłości parafii łacińskiej. Dowiadujemy się stąd że parafia nawaryjska powstała z parafii hodowickiej.

Parafia powstanie swoje zawdzięcza Elżbiecie Humnickiej, pani na Zimnej Wodzie, Nawarii i innych włościach. „Ona to — cytujemy dosłownie — w r. 1624 uposażyła parafię, a gdy w r. 1630 spłonął dawny kościół drewniany, wybudowała murowany. Do uposażenia proboszcza oprócz dziesięcin należał ogród niedaleko kościoła, pole, wolny wyręb w lesie, wolny połów ryb w stawie nawaryjskim i s aly inwentarz złożony z 5 krów, dwóch wołów, jednego konia i dwu pni pszczoł”.

W czwartym dziesiątku lat XVIII stulecia Marcin Wieniawski, pan na Pustomykach, Nawarii, Glinie, Wolicy, Miłoszowcach, Leśniowcach, Polance, Maliczkowcach, Podsadkach i Wieniawie zbudował nowy kościół, zostawiając ze starego tylko prezbiterium z wielkim ołtarzem i dwoma kaplicami, gdzie obecnie skarbiec i zakrystia.

Kościół ten przetrwał do dziś. Załączona ilustracja przedstawia fasadę kościoła nawaryjskiego.

WIEŚCI Z SAMBORA. — Nad brzegami Dniestru szeroko, swobodnie rozłożył się przed wiekami zaciszny Sambor. Dziś na jego ulicach nie jest ludno, a tylko na trakcie wiodącym z Sambora do Drohobycza zauważyć można większe ożywienie. W ostatnich czasach na obszernym Rynku zburzono kilka starych ruder i jeszcze kilka należałoby usunąć, aby kiedys po wojnie, gdy wszyscy zabiorą się do normalnej, spokojnej pracy, można było ten piękny plac uporządkować i przyozdobić odpowiednimi budowlami.

Ratusz pochodzący z połowy XVII wieku jest może dzisiaj dla miasta za mały, ale swym poważnym wyglądem i szacowną starością nadaje miastu uroku i jest jego chlubą. Wśród drzew przed ratuszem widn

z daleka ciosowy piedestał zwalonego w czasie wojny pomnika.

Przy starych pompach studziennych rozmieszczonych na Rynku i główniejszych ulicach tłoczą się ludziska z konewkami i wiadrami i zmarznięci pompują mozolnie wodę, bo miasto dotychczas nie mogło się zdobyć na urządzenie wodociągów.

Ponad miastem majestatycznie wznosi się gotycko-renefancyjny kościół farny i barokowy klasztor jezuitski, a dziś OO. Bernardynów, dość licznie odwiedzany przez pobożnych mieszczan.

Dla Sambora posiadającego około 12,000 Polaków czynną jest Delegatura P. K. Op., która w ochronie utrzymuje 80 dzieci, w Kuchni Ludowej dożywia około 500 osób dziennie, a w szkołach około 300 uczniów. Pod czujną opieką Delegatury samborskiej znajdują się ponad 2500 osób dorosłych i dzieci.

Utworzenia się zgubioną legitymację Izby Aptekarskiej w Izbie Zdrowia dla Generalnego Gubernatorstwa nr 5187 na nazwisko Sobek Zofia, Mgr. farm. w Lemberg.

Apothekerkammer
In der Gesundheitskammer
für das Generalgouvernement
Mitgliederabteilung
Krakau, dnia 14. I. 1944.

Utworzenia się zgubioną legitymację Izby Aptekarskiej w Izbie Zdrowia dla Generalnego Gubernatorstwa nr 5433 na nazwisko Zamorońska Irena, studentka farmacji w Lemberg.

Apothekerkammer
In der Gesundheitskammer
für das Generalgouvernement
Mitgliederabteilung
Krakau, dnia 14. I. 1944.

Dowód osobisty Nr. 162449 Inspekcji Leśnej we Lwowie, wystawiony na nieniemieckiego pracownika STRUZ GEORG, gajowy nadleśnictwa Wólka Mazowiecka, niniejszym ulewaliśmy się.

Utworzenia się zgubioną legitymację Izby Aptekarskiej w Izbie Zdrowia dla Generalnego Gubernatorstwa nr 5504 na nazwisko Zapławska Anna, absolwentka farmacji w Tarnopolu.

Apothekerkammer
In der Gesundheitskammer
für das Generalgouvernement
Mitgliederabteilung
Krakau, dnia 19. I. 1944.

OGŁOSZENIE

PANSTWOWA SZKOŁA HANDLOWA WYSZSZEGO STOPNIA

we Lwowie, Skarbkowska 21,

sawiadania, że nauka na dwumiesięcznym **KURSIE KSIĘGOWOŚCI PRZEBITKOWEJ** zaczyna się **WE ŚRODĘ 26. BM. O GODZINIE 17.15.**

DYREKCJA

Kupuję KSIĄZKI
dziecinne, młodzieżowe,
powieści itp.

KSIĘGARNIA
M. Kowalski
Lwów, Legionów 31

Przybory szewskie i rymarskie
w pełnym komplecie, narzędzia,
okucia mosiężne i z białego metalu do upręży, okucia do tepek i walek, zamki błyskawiczne, taśmy. — Wysyłamy za zaliczeniem. — Inż. S. Korski
Warszawa, Prózna 10. 277

BARWNIKI ANILINOWE
bawelniane (bezpośrednie)
oraz (neutralne) kupuje
w każdej ilości

FABRYKA CHEMICZNA „KOŁORYT”
Warszawa, ul. Długa nr. 29,
telefon: 11-22-14 i 11-22-31.

SKŁAD ARTYKULÓW MALARSKICH
Z. BEAŻEJEWICZ i Ska
Warszawa, Plac Grzybowski 14
telefon: 227 35 — (w podwórzu)
polecen: farby, lakiery, pokosty
biel cynkowa, ultramaryna, kleje
oraz wszelkie artykuły malarskie
skąd wysyłam na prośbę za
zaliczeniem pocztowym. 252

1000 zł. nagrody!
20. b. m. zgubiono pamiatkowy zegarek na reke marki „Rilla” przechodzą ul. Sienkiewicza — koło Georga do przystanku tramwajowego na pl. Halickim lub w tramwaju nr 9 na przestroni pl. Halickiego — p. Prusa. Uczciwego znalazcę upraszam o zwrócenie zegarka w firmie „Reklama” Sykstuska 21, za zwrotem wyżej wymienionej nagrody. v

Pracownia sukien damskich
przyjmuje wszelką robotę w tym zakresie. Solidne wykonanie. — Cena przystępna. Lwów, ulica Kadecka 10, mieszkanie szóst. v

SKRADZIONO dnia 19. I. 1944 r., w tramwaju nr 7 portfel z pieniędzmi, Ausweis z fotografią wydany przez firmę Dr Paul Christens Bauunternehmung na nazwisko Stanisław Bernacki, — Lesienca, ulica Zarnkietna nr 10. v
ZGUBIONO bloczek na Kennkarte nr 7023. v
ZGUBIONO bloczek na Kennkarte nr 02329, dzielnica III, Strzyżyski Józef, Schöw nr 3. v
ZGUBIONO numer do Kennarty — VI/A. 09160 — Florun Stefania, Olga, Łowczówek 8. 10723
ZGUBIONO numer do Kennarty — I/C 000161 — Kowalcy Mykoła, ul. Trybunalska 1. 10725
ZGUBIONO numer do Kennarty — I/C 000160, Kowalcy Maria, ulica Trybunalska 1. 10726
ZGUBIONO bloczek na Kennkarte III nr 011.617. 10719

DNIA 21. stycznia b. r. zgubiono koło Wołów Hejnański policijne zezwolenie jazdy, Bescheinigung z fotografią, zwolnienie z niewoli nie mieckiej z 1941 r., zaświadczenie Ukr Poliji, fotografie i inne papiery na nazwisko Lisowski Józef, wieś Dorobów, Wojniłów, poczta Łaskawo, znalezione prosi się o zwrot dokumentów na powyższy adres lub Wołów, Hausnera siedem — I. p., mieszk. 7. v

DNIA 15. I. b. r. wyszła z domu Katarzyna Szveda, lat 12 w celu poszukiwania pracy i od tej pory nie ma o niej żadnej wiadomości; — ubrana była po wiejsku, blondynka, szczerpa, małego wzrostu. Krokowiak był miał wiadomości o zaginionej, raczy łaskawie zawiadomić rodziców za wysokim wynagrodzeniem listownie pod adresem Antoni Szveda, Gródek Jag. 5 morgi. v
ZGUBIONO dokumenty dnia 17 go stycznia 1944 r. na rynku Krakowskim, wydane przez Komitet Polskiej Opieki w Brodach na nazwisko — Jasiński Mikołaj, urodz. 1912 r., żona Anna Jasińska, urodz. 1921 r., dzieci Wanda drożdż, 1940 r. i Aleksander urodz. 1942 r. — Przy tym były kartki żywnościowe na miesiąc stycznia oraz 40 zł. v
ZGUBIONO numer do Kennarty — VI/B 002658 — Ileschko Iwan, ul. Kasprowieca 1, mieszk. 6. 10724

KUPNO — SPRZEDAŻ

OBRAZY znanych malarzy kupuje stale Sykstuska 19, II p. Korzyński od godz. 10—2-giej. 190
KUPIE książki do nauki z 2, 3, 4 gimnazjalnej. Zapłać według wspólnej umowy. Stenciona 31, I. piętro, mieszkanie trzy. 10567

MASYNE do szyća Singera nożną pierścieniową i bratruję gazową — wszystko w dobrym stanie, okazują się sprzedam. Ogłądać godz. 8—10, ul. Dembińskiego 6, I. p. 10587
PLASZCZ zimowy drapowy woły z kapiszonym nowym sprzedam ulica Rejtana 5, III. p., m. 4. 10536
KUPIE Konkona autko w bardzo dobrym stanie. Wiadomość: Sklep pap. Pilsudskiego 18, telef. 265—85 lub Turgoiewicza 5, telef. 214—04. 10561
FUTRO breschowane na szczerpalu sprzedam, Kościuszki 3, II. piętro; mieszkanie 18. 10565
PARCELE budowlana na Górnym Łyczakowie sprzedam. Listy Adm. Gaz. Lw. nr 10566

SPRZEDAM kilimy 1.40 x 1.85 m. i 3 x 2 m., zupełnie nową pierzyna puchową i poduszkę. Koszyńska nr 25, II. p. 10564
SPRZEDAM garsonkę wełnianą białą, wacową, szalik wełniany, muszelki paszteczkowe dwanaście sztuk wszystkie p. arwyszordnie. Zofii 20, m. 2. 10564
FORTEPIAN, pianino kryzywne na tycheminast kupię wprost od właściciela Sobieskiego 3, sklep żelazny. ADRES: Biuro Huka — Lwów — Hauptstrasse (Pilsudskiego) 21. Kupno — sprzedaż kamienie, will, domów, parceli — Informacje bezplatnie!

SPRZEDAM szafę i biurko. Kazimierzowska 29, II. p., m. 4. v
KUPIE półbuciki dziecięce na chłopca nr 36½—37 i na dziewczynkę nr 31—32 oraz płaszcz damski jesienią na osobę średnią tego Wiadomość Sklep ul. Krakowska 1 Grabowska. **SPRZEDAM** trzewiki nowe, solidne, nr 44 i płaszcz gumowy lub zamienne z meszty nr 43 za buty (na wieś) z cholewami nr 39—40. Ulica Zielona 43, m. 7. v
KUPIE półbuciki nr 43 i buty wjejskie nr 39—40. Sprzedam trzewiki nowe 44 i płaszcz gumowy. Zielona nr 48, mieszk. 7. 10544
SPRZEDAM wózek sportowy, konia na biegnących i inne zabawki. Ulica Smoleńska 28, m. 7. v
WZMACNIACZ 8 lampowy czkawi nie do sprzedania, Łyczakowska 58. I. p., mieszk. 7. 10541

SPRZEDAM bućki nr 41 nowe (wojenne), kochle wełniana, kilim sznurkowy, poduszka, łożko. Sobieskiego nr 12, II. p., m. 2. Nudzieja 10—16. **SPRZEDAM** Singera maszynę pierścieniową w bardzo dobrym stanie. Wózek głęboki Konkona w b. do brym stan. Stenciona 27, mieszkanie 10, ganek. 10449
WALIZKI fibrową prawie nową — sprzedam. Kłecza 10 a m. 4. v
KUPIE natchmiast buty nowe mało używane czarne gabardynowe — lub gumowe nr 39—40, pokrycie na futro damskie koloru zielonego. — Listy do Gaz. Lw 10503
SPRZEDAM damskie bućki narciarskie nr 38. Wiadomość Tarnowskiego 82, drugi dzwonek od góry — między 1 a 3 godz. v
TRANSFORMATORY sieciowe i inne części wzmacniaczy do sprzedania. Wiadomość: Strzyjska 54, m. 6, od 12 do 14. 10548
PLASZCZ skórzany, stan pierwszy — sprzedam. Tarnowskiego 24, mieszkanie 1, do 4-tej. 10587

SPRZEDAM popielaty nowy pulower męski, zielony golf damski, szalik wełniany brązowy, szczerpal błękitny na dziewczynkę, czarna czapka fice ze żrebkami i ceratowy płaszcz z kapiszonym na wyrockiego Zofii 7 m. 4. 10504
UBRANIE sportowe popelate na wysokiego w dobrym stanie sprzedam. Rozwadowskiego 46, I. piętro, mieszkanie cztery. 10593
STYLOWY huculski pokój sprzedam, Wiadomość udzieli dozorca domu, Kónigsstr. 9. 303
SPRZEDAM buty angielskie nr 41, prawie nowe, Głowackiego 6, m. 2; międz. 3-5. 10594
SPRZEDAM ubranie granatowe na średniego, zupełnie nowe. Wiadomość: Łyczakowska 4, mieszk. 4 — od 8—5 godz. v

SPRZEDAM Encyklopedię „Świat i Zycie” 5 tomów nowe. Lwów, Król. Jadwigi 40, II. p., m. 10. v
SPRZEDAM walizkę fibrową prawie nową, torbę podróżną skórzaną, ul. Wandy 5, m. 6, (b. Kordeckiego). **JADALNIA** lukusowa orzech — do sprzedania. Sklep komisowy, ulica Czarnieckiego 6, m. 10508
FUTRO wierzch zielony na niskiego piękna Jesienią wysokiego, ubranie zimowe jasne sprzedam. Tarnowskiego 53, mieszk. 6, m. 2. 10456
SPRZEDAM nowoczesne jasne łożko wraz z szafką nocną ul. Na Bajkach 28 a, mieszk. 6, m. 2. 10476
KUPIE pas na ciągę Nowej Rzeźni nr 18 I. p., m. 3, godz. 12—15. v

WÓZEK dziecięcy głęboki jasny — okazniki do sprzedania, Łyczakowska 37 a, m. trzy. 10406
PIANINO albo fortepian dobrej marki kupię Kochanowskiego 12, m. dwa **SPRZEDAM** „Polska jej dzieje i kultura” 3 tomy wydawnictwo Trzaska. Zgłoszenia: „Reklama” Sykstuska 21 pod „Okazja”. 10372
MYLSKIE maszyny, kamienie, materiały do nakładania kamieni i lu szczerak, wszelkie przybory myłskie, motory sepio, gazowe i ropne. Działalność „Myłobudowa” — Warszawa, Lwowska 9. 256
MAŁA tokarnia do metalu (może być uszkodz. lub zniszcz.) różne narzędzia, przybory i t. p. kupi pracujące mech Czarnieckiego 6, m. 10508
KUPIE pojedyncze meble: tapczan, szafę trojcz., stół owalny, kredens, mały 1—2 fotelki klubowe skórz., dywan i t. p. Tytko ładniejsze rze czy Grzegorz 6, ofice, drzwi 48

KUPIE bambusowy nawię w krótkich kawałkach lub zamienię na gotowy sprzęt wędkarski. Oferty kierownik Warszawa, Smolna 18, Inż. Sikorski
RAJTKI gabardynowe i sukienne (fason angielski), buty oficerskie nr 41 (cholewy sztywno i wąskie), śniegowe męskie nr 11 prawie nowe — sprzedam — Lwów, ul. Na Bajkach 4, II. p. mieszk. 5. 10189
ABAŻURY wtyw. „Fox” Kraków — Sławkowska 30. 13
ZAMKI błyskawiczne grzebień — szesnoki, sznurówka, korki do butelek, pasta do obuwia, sprzedam fabryczna D/H Kurowski, Warszawa, Plac Napoleona 9. 137

KSIAZKI kryminalne, kowbojskie — dobre powieściowe, techniczne, medyczne, artystyczne, całe księgozbiory po najniższych cenach kupuje: Księgarnia przy ul. Kazimierzowskiej nr 49. 210
MYLSKIE maszyny, kamienie — turbiny wodne, wkład do jagielni ków kamieni perłaków, tarki, tarki, cz. stinki myłskie, sprzeczki, paszport, elewator fruby, kamery workowe oraz wszelkie artykuły myłskie pocz. Eugeniusz Pałaszewski. Warszawa, Poznańska 28, m. 3

PLETY polskie piękne melodie, papiery elektryczne oraz wzmacniacz, wszystko w pierwszym oryginalnym stanie okazują się sprzedam — Lwów, ul. Kurkowa 20, mieszk. 5. 10678

KUPIE kredens kuchenny nowoczesny. Sklep „Kwiaty” Krakowska 1. **TKAZKA** — Evert — Michalski — Weleka Historia Powszechna (Wielka Wojna 1914—1918 9 tom. — do sprzedania. Kordeckiego 2 m. 2, 10617
WZMACNIACZ Telefunken 8 lamp. o bardzo ładnym głosie — i pięknej orzechowej skrzyni z powodu wyjazdu okazują się sprzedam. Krasin skiego 32-4 koło wodociągów. 10636
SPRZEDAM okazują się kurtkę futrzaną na duży rozmiar, wierzch prawie nowy, koloru marenego — stan pierwszy. Zgłoszenia listownie „Reklama” Lwów, Sykstuska 21 — pod „Okazja” 10675
KUPIE welurowy kapelusz brązowy damski, może być surowiec, Zgłosz. przy okienku Gazety Lwowskiej. v

SPRZEDAM ubranie granatowe — pierwszorzędny stan, smoking na wysokiego, materiał na kurtkę, — kordę bardzo porządną, palto na średniego. Lwów, ul. Piekarska 17, m. 5, od g. 15—18. 10653
KUPIE kurtkę na średniego w kolorze jasnym. „Kwiaty” Krakowska 1
PATEFON elektryczny nowoczesny automat amerykański, elektroniczny wzmacniacz o bezkonkurencyjnym tonie, całość pięknie wykonana, okazują się do sprzedania. — Lwów, ul. Kurkowa 20, mieszk. 5. 10677
KSIAZECZKI ilustrowana dla dzieci Or-Ota „Śnięca królewna” kupię. Kleparowska 6, m. 3. 10459

SPRZEDAM drewniane łożeczko dziecinne, stan dobry. Piekarska 16 mieszkanie 52. 10457
HARMONIE Solo 120 basów okazują się sprzedam, ul. Stenciona nr 25; brama 4, mieszk. 26 a. 10508
KUPIE marynarkę na wysokiego — c emno — popielatą lub materiał 170 cm, ul. Halicka 20, II. p., m. 6. **MOTOCYKL** 250 w bardzo dobrym stanie kupię. Także bez dokumentów. Listy do Gaz. Lw nr 288
PAMIETNIK Tow. Tatrzńskiego — roczniki Taternik, Turysta w Polsce, Turyzm polski, Ziemia, czasopisma oraz wszelką inną literaturę (rakującą o Karpatach lub Tatrach) kupię. Listy do Gaz. Lw. 10527

KUPIE bućki sportowe brązowe — nr 38. Listy Gaz. Lw. nr 10523
SANKI jesienne dwu trzysobowe kilka sztuk okazują się sprzedam Jana Syki 5 (siolarnia) obok Baczewskiego. 10520
KRYMKA, nowoczesny fason w pierwszym stanie okazują się do sprzedania. Łyczakowska 70, m. 5. **PIANINO**, fortepian kryzywowy kupię zaraż Nowacki, Pilsudskiego 17
SPRZEDAM pół nowej komfirtowej kamienicy. Wiadomość z grzeszności Lwów, Ancewskich jeden — restauracja. 10305
RAMIĘ adapterowe magnetyczne nie soweckie, głośnik dynamiczny, Elek trofity i potencjometry, transformator sieciowy do wzmacniacza na rymach kupię. Oferty G. L. 10574
KUPIMY natchmiast maszynę do pisania małą niemiecką. Zgłoszenia telefon 216-61. 10570

KRYMKE na średnią tano, czarny **PLASZCZ** z dodatkami oraz granatowe MUNKURKI dla panienek do skrajania, WATALINA wełniana, buty męskie do gospodarstwa 42, bućki narciarskie 40, także szczerpalki wełniane, buty drapowe trzydziści ośm. Ogłądać dziesiąta—trzecia ul. Wronowskich siedm mieszkanie trzy. **PAKIE** na fortepian kupię lub dam zrobie. Oferty Gaz. Lw nr 10578
PLETY gramofonowe taneczne polskie i niemieckie kupię prywatnie. Zgłosz. Gaz. Lw 10573

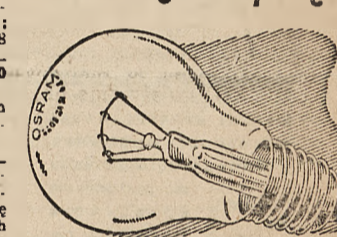
KSIAZKI kupię! Chłędowski; komplet I, wydanie E. Kopera; Historia Malarswa, Kieszowski; Kanclerz Szydłowiecki, Rastawiecki; Wzory sztuki średniowiecznej, Sienkiewicz; Komplet pism Mickiewicza; Komplet pism Oferty do Gaz. Lw 10261
KUPIE płaszcz damski na średnią w dobrym stanie. Wiadomość ulica Senatorska 4, m. 1. 10295
KUPIE książkę IX tom Macfalni o Malarswie. Listy Gaz. Lw. 10286
KUPIE piły gramofonowe, za dobre płace do 50 złotych. Boimów 16/3
SPRZEDAM: baraniec, futro podróżne, barany podniszczone, śniegowe męskie nr 43. — Wiadomość firma Winkler, Lwów, Rynek 28. 10619
DOBRE utrzymany nowoczesny pokój do sprzedania, Wiadomość udzieli dozorca Kónigsstr. 9. 304

JADALNIE mahoniowa sprzedam: Boudarda 3, III. p., m. 5. 9631
RADIO — Adapter o silnym głosie w pięknej szafce orzechowej, całość lukusowo wykonana z płytami lub bez okazują się sprzedam. Łyczakowska 70, II. p., mieszk. 5. 10432
DZIECIĘCE filcowe bućki i botki pantofle wykonane z dostatecznego materiału. Naprawiam wszelkie zniszczone gaderobę. Sykstuska 32 — mieszk. 21, III. p., oficyjny. 10469

REPERTUAR KIN	
Program od 21. do 27. I. 1944 r	
RUKY : „Kapel na klepsku” — Heji Finkenziel, Will Dohm	SWIT : nieczynne.
KOSMOS : „Ludzie z wariet” — La Jana, Atilia Hörbiger	
SATURN : „Kora Terry” Marika Röck, Josef Sieber	
ZENTRAL : „Kochaj mnie” — Marika Röck, Viktor Staal	
BAJKA : „Cyrylak Sewilski” — Estrelita Castro — Miquel Liger	
MUZA : „Znajoma z pociągu” — Efr ede Datzig, Hans Moser	
MEWA : „Błękitna maska” — Clara Tabuday, Wolf Albach-Retty	
GLORIA : „Kobieta nad przepaściami” Paola Barbara, Fosco Giachetti	

Zarówka OSRAM
cudem techniki

jasno świeci — oszczędza prąd

OSRAM
dużo światła — mało prądu

Pani Regina Lewkow
Ludwik pros. o wiadomość pod adresem: Bogdan Borkiewicz — Radom, Stare Miasto 8. 10720

„MAX”
fenomenały
APARAT ALARMOWY
PRZECIW WŁAMYWACZOM
zabezpiecza wszelkie pomieszczenia w miescie i na wsi — Aparat włącza się do prądu oświetleniowego lub do baterjiki kieszkowej. Informacje i wysyłka **KRAKÓW, Skrytka pocz. 625.**

PLASZCZ zimowy damski sprzedam. Koszka 6, m. 5 (buczna Brajerowskiej) w godz. 9—14. 292
ŁOZECZKO dziecięce z materiałem w dobrym stanie i salonik mahoniowy sprzedam, ul. Wronowskiej nr 15, mieszk. 4. 10571; v
SPRZEDAM: koc duży baraniec — kurtkę, czapkę krymkę, mosiężną miednicę, łożko żelazne, stół długi. Marka 18, piętro, v
WYSYŁAMY za zaliczeniem różne rowary i przybory ziemniaczane. — Kontakty bezpośrednio z wytwórcami. Warszawa, Skórzana nr 6; Kaszyński. 250
SPRZEDAM wózek dziecięcy głęboki i łożeczko dziecinne. Kochanowskiego 73, m. 6. 10582
Mysial płaszcz granatowy na średniego sprzedam. Ogłądać od poniedziałku, Międzyzwojskiego 2 a, m. 1; puknię i okno od bramy v
SPRZEDAM obrazy Koszka i Wygrzywałskiego. Lwów Łyczakowska nr 5, mieszk. 40. 10561
SPRZEDAM futro sekinowe i obrząbki Bratkowskiego Lwów, ulica Boberskiej 2, godz. 10—11. 10560
BARDZO elegancki kapiszon czarny aksamitny, lizczki do wyciskania wagrów, piana do paznokci, heret włóczkowy, torbka brązowa, nie duża, kawałki płóciucha szarego, — Kt złoty sprzedam lub zamienię. Św. Teresy 2, m. 1, v

